

Edyta Osuch

V Liceum Ogólnokształcące w Krakowie

Wiktor Osuch

Zakład Dydaktyki Geografii

Instytut Geografii

Akademia Pedagogiczna w Krakowie

Wybrane projekty edukacyjne w aktywizacji uczniów na lekcjach podstaw przedsiębiorczości

Jedną z ważniejszych form aktywizacji uczniów na lekcjach przedsiębiorczości jest praca nad tworzeniem projektów edukacyjnych. W czasach ogólnej dostępności komputerów i internetu jest wiele możliwości realizacji ciekawych przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce ekonomicznej, bankowej, a także społecznej. Do realizacji tego typu projektów potrzebny jest najczęściej odpowiedni sprzęt komputerowy, internet oraz – oczywiście – chęci i zaangażowanie w tworzenie często dość pracochłonnych programów. Wiele instytucji naukowych i fundacji chętnie pomaga nauczycielom w zdobywaniu specjalistycznych materiałów. Niniejszy artykuł przedstawia kilka projektów edukacyjnych. Prezentuje także strony internetowe portali edukacyjnych, na których można znaleźć dobre i ciekawe materiały dydaktyczne.

Projekty, które można realizować na lekcjach z podstaw przedsiębiorczości, najczęściej są autorstwa:

- fundacji: Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości, Fundacji Bankowej im. Leopolda Kronenberga, Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacji Komandor, Fundacji PZU;
- banków: Narodowego Banku Polskiego (NBP portal), Citibanku Handlowego;
- gazet, m.in.: Gazety Wyborczej („Moje finanse – z klasy do kasy”);
- instytucji samorządowych, m.in.: Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego (konkurs „Junior Biznesu”);
- uczelni wyższych, m.in.: Akademii Ekonomicznej w Krakowie (Ogólnopolski Konkurs Menedżerski).

Narodowy Bank Polski, Fundacja Bankowa im. L. Kronenberga oraz Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości rozpoczęły w 2005 r. realizację **ogólnopolskiego programu edukacji finansowej młodzieży „Moje finanse”** (<http://junior.org.pl>). Jest on skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, a jego celem jest pogłębienie wiedzy z zakresu finansów i bankowości oraz pokazanie możliwości praktycznego jej wykorzystania.

Sprawne poruszanie się w świecie gospodarki rynkowej wymaga znajomości zasad funkcjonowania sektora finansowego, szczególnie bankowego, sposobów planowania i inwestowania, a także umiejętności zarządzania finansami osobistymi. Z badań wynika, że uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, wchodząc w dorosłe życie, mają zbyt małą wiedzę na ten temat i brak im umiejętności wykorzystania jej na użytek własny.

Program realizowany w trzech modułach w latach 2005–2007. Obejmuje następujące działy:

- „Polubić banki” – pieniądz, konto bankowe, lokaty, kredyty;
- „Moje inwestycje” – formy oszczędzania i inwestowania, rynek kapitałowy, akcje, obligacje;
- „Inwestycja w przyszłość” – system emerytalny, w tym fundusze emerytalne.

Młodym ludziom, którzy po ukończeniu szkoły rozpoczną dorosłe życie, potrzebne są umiejętności zarządzania finansami osobistymi oraz lepsze rozumienie zasad rządzących ekonomią. Dlatego program ma ich nauczyć praktycznych umiejętności przydatnych w gospodarce rynkowej.

Program „**Ekonomia w szkole**”, którego współorganizatorami są Narodowy Bank Polski i Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości, jest skierowany do nauczycieli podstaw przedsiębiorczości. Celem programu jest pogłębienie wiedzy ekonomicznej nauczycieli oraz podniesienie efektywności przekazywania tej wiedzy na zajęciach z podstaw przedsiębiorczości.

Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości przygotowała również projekty dotyczące zarządzania firmą. „**Zarządzanie firmą**” to program edukacyjny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Zajęcia opierają się na komputerowej symulacji procesów gospodarczych. W trakcie gry uczniowie przekonują się o przydatności, a wręcz konieczności posiadania wiedzy teoretycznej niezbędnej do podejmowania trafnych decyzji gospodarczych, prowadzących drużynę do zwycięstwa w symulowanej konkurencji.

„**Dzień przedsiębiorczości**” to program przeznaczony dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, organizowany za pośrednictwem Internetu. Sprzyja on podejmowaniu przez młodych ludzi trafnych decyzji w planowaniu dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej. Uczniowie mają możliwość odbycia kilkugodzinnych praktyk w wybranym miejscu pracy, zweryfikowania swoich wyobrażeń o wymarzonym zawodzie, pozyskania informacji o wykształceniu, umiejętnościach i predyspozycjach niezbędnych do wykonywania danego zawodu.

Program „**Być przedsiębiorczym**” jest skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Wspiera działania nauczycieli, wychowawców, pedagogów i doradców zawodowych. Podkreśla rolę etycznego działania w kontaktach z innymi ludźmi i uczy odpowiedzialności za postępowanie własne i zespołu. Program „Być przedsiębiorczym” jest realizowany przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości wspólnie z Fundacją PZU.

Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości wspólnie z Narodowym Bankiem Polskim przygotowała również program dla uczniów gimnazjum „**Ekonomia na co dzień, czyli decyduj o sobie**”. Jest to propozycja przygotowania uczniów do aktywnego wchodzenia w życie gospodarcze, decydowania o sobie, wytyczania własnej drogi rozwoju poprzez aktywne wzmocnienie swoich mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień, a przez to dostosowania się do zmieniającej się struktury rynku pracy.

Nauczyciele mogą korzystać z wielu innych programów i projektów przygotowanych przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej: <http://junior.org.pl>.

Na uwagę zasługują również projekty przygotowane przez Fundację Centrum Edukacji Obywatelskiej. W ramach programu „**Z edukacją na ty**” zostały przygotowane dwa projekty: „**Zakładamy i prowadzimy firmę**” i „**Z giełdą na ty**”. Głównym celem projektu „Z giełdą na ty” jest przybliżenie, którymi rządzi się rynek kapitałowy. Poprzez stworzenie odpowiedniej platformy uczniowie gimnazjów i szkół średnich mają możliwość poznania mechanizmów działania giełdy. W trakcie gry inwestują środki pieniężne w papiery wartościowe, podejmują decyzje, których skutki nie zawsze można przewidzieć, ale przede wszystkim zdobywają wiedzę, która w przyszłości pozwoli im wejść na prawdziwą giełdę papierów wartościowych. Realizując drugi z projektów: „Zakładamy i prowadzimy firmę”, uczniowie mogą przekonać się, na czym polega praca przedsiębiorcy oraz jak funkcjonuje mała firma. Dodatkowe informacje o tych programach można znaleźć na stronie: www.ceo.org.pl.

Na uwagę zasługuje **Portal Edukacji Ekonomicznej Narodowego Banku Polskiego**. Głównymi adresatami działań edukacyjnych NBP są ludzie młodzi – uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz studenci, a także ci, którzy z racji wykonywanego zawodu sami przekazują wiedzę, m.in. nauczyciele. Przy realizacji projektów edukacyjnych NBP współpracuje z wieloma instytu-

cjami i organizacjami. Celem Portalu (www.nbportal.pl) jest przekazywanie i pogłębianie wiedzy o ekonomii i gospodarce.

Na stronie internetowej NBP można znaleźć wiele ciekawych **konkursów** realizowanych metodą projektów. Jeden z nowszych to „**Podstawowe pojęcia ekonomiczne**”. W 2005 r. dużym zainteresowaniem wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych cieszył się konkurs na pracę: „Jakie są przyczyny bezrobocia i co może je skutecznie zmniejszyć?”. Kolejny, nowy projekt NBP i Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości związany jest z uruchomieniem **Klubu Przedsiębiorczych Nauczycieli IMPULS**.

Należy zwrócić uwagę na stronę Fundacji Komandor: www.fundacja.komandor.pl. Można na niej znaleźć ciekawe projekty zajęć dotyczące: pieniądza w gospodarce rynkowej, instytucji finansowych (banków, wymiany handlowej przedsiębiorstw), sposobów inwestowania i innych, o tematyce realizowanej na lekcjach podstaw przedsiębiorczości.

Przykładem instytucji samorządowej aktywizującej młodzież jest Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji (www.mistia.org.pl), który przeprowadził cztery edycje **Konkursu „Junior Biznesu”**. Celem konkursu była aktywna promocja przedsiębiorczości wśród **uczniów szkół ponadgimnazjalnych województwa małopolskiego**, a jego idea – kreowanie aktywności oraz rozwijanie umiejętności poznawczych i organizacyjnych uczniów. Pracując w kilkusobowych grupach, tworzyli oni biznesplan własnej działalności gospodarczej.

Ogólnopolski Konkurs Menedżerski realizowany metodą projektu przeprowadzany jest obecnie przez Akademię Ekonomiczną w Krakowie i dotyczy udziału w internetowej grze symulacyjnej TEES-6. Uczestnicy rozgrywki pełnią rolę menedżerów zarządzających przedsiębiorstwami przemysłowymi działającymi w warunkach silnej konkurencji – oligopolu bez jednostki dominującej (<http://cee.ae.krakow.pl/konkurs/>).

W niniejszym artykule przedstawiono tylko wybrane projekty edukacyjne, które można wykorzystać w nauczaniu podstaw przedsiębiorczości. Większość z nich jest dobrze znana nauczycielom i wykorzystywana jako alternatywny sposób aktywizacji młodzieży. Aby jednak nasi wychowankowie wykazywali zainteresowanie przedmiotem i tym, co się dzieje w otaczającym świecie, musimy im pomóc i zachęcić ich do aktywnej nauki, np. z wykorzystaniem projektów edukacyjnym.

Selected Educational Projects on Students Activity on Basics of Entrepreneurship Lessons

The article presents selected educational projects used by teachers on basics of entrepreneurship lessons. In the times of various multi-medial techniques, computerization and the Internet, using youth activating projects is necessary. The subject of basics of entrepreneurship gives large opportunities of realizations of this kind of undertakings. Nowadays there are many projects, for example created by Youth Foundation of Entrepreneurship, Foundation of The Centre of Civil Education or National Bank of Poland. The most known projects are: “Economics in School”, “My Finances”, “Firm Management”, Day of Entrepreneurship and so on.

Teachers from secondary schools participate in workshops, gain suitable skills for implementing the youth activating projects.

This article describes briefly the projects mentioned above, encourage teachers to introducing them into their work. Moreover, the article contains Web site’s addresses where you can find materials and information for teachers on these projects.